

Toetsstation

Aanmeten en controle ringpessarium

Algemene gegevens

Classificatiecode(s)	X87
Doelstelling	Toetsen of de kandidaat in staat is in een ringpessarium aan te meten en te plaatsen.
Duur station	10 minuten
Auteur(s)	Werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland
Datum laatste correctie	December 2010

Dit station kwam tot stand op basis van literatuurstudie, praktijkervaring en consensusdiscussie binnen de werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland.

Literatuur

- Goudswaard AN, In 't Veld CJ, Kramer WLM. Handboek verrichtingen in de huisartsenpraktijk. 2e druk. Houten/Utrecht: Prelum Uitgevers BV, Nederlands Huisartsen Genootschap, 2009: 205-8.
- Heineman MJ, Evers JLH, Massuger LFAG, Steegers EAP, redactie. Obstetrie en gynaecologie. 6e druk. Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg, 2007.
- Vierhout ME, Lammes FB. Praktische Gynaecologie. 8e herziene druk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2005.

Benodigdheden

Observator huisarts/gw

Simulatiepatiënt man/vrouw/kind/geen

Materialen

- (nagel)borstel
- PVC-ringendoos (60, 70 en 80 mm doorsnede met een dikte van 8 mm)
- speculum
- handschoenen
- fantoom, bijv. obstetrisch fantoom van Schultes met inritsbaar deel (ASM0080)
- wasbak met stromend water
- handzeep

Informatie voor de kandidaat

Doel

In dit station wordt getoetst of u in staat bent om een pessarium aan te meten, te plaatsen en schoon te maken bij een vervolgccontrole bij een mevrouw met prolapsklachten.

Situatie

De handelingen worden verricht op een vrouwelijk fantoom.

Opdracht aan de kandidaat

1. Verricht op het fantoom de handelingen die nodig zijn bij het aanmeten en plaatsen van een ringpessarium. Verricht en benoem daarbij de handelingen zoals u dat in de praktijksituatie zou doen.
2. Vervolgens verricht u de handelingen, die nodig zijn als zij op controle komt.

Beschikbare tijd

U hebt 10 minuten de tijd.

Informatie voor de observator

In dit station wordt getoetst of de kandidaat in staat is om op correcte wijze een pessarium aan te meten en te plaatsen bij een mevrouw met prolapsklachten.

U beoordeelt de handelingen van de kandidaat met behulp van de scoringslijst.

Controleer of alle benodigde materialen (in voldoende mate) aanwezig zijn.

Breng na afloop alle materialen steeds weer in de oorspronkelijke opstelling terug alvorens de volgende kandidaat binnenkomt. Vervang daarbij alle gebruikte materialen.

Gebruik eventuele resterende tijd om de kandidaat feedback te geven. Dit wordt door de kandidaten zeer gewaardeerd. Wees daarbij tactvol en positief in de benadering. Kandidaten stellen zich immers kwetsbaar op door zich te laten observeren. De toets heeft in de eerste plaats een **educatief** doel en is geen examen.

Ten aanzien van de getoetste handelingen geldt:

- Vraag de kandidaat eerst de ring aan te meten.
- Wanneer de ring geplaatst is, kunt u zelf voelen of hij goed zit.
- Vraag vervolgens de kandidaat de handelingen te verrichten als zij op controle voor de ring komt.

Toelichting scoringslijst

Item 1

Laat kandidaat toelichten hoe hij de keuze maakt. Men kiest bij voorkeur een ring van niet al te grote diameter, zodat gemakkelijk een vinger gebracht kan worden tussen de vaginawand en de ring om decubitus te vermijden.

Item 2

Het inbrengen van een pessarium gaat makkelijker in vivo wanneer het rubberpessarium onder de warme kraan buigzamer is geworden en met een niet-irriterend glijmiddel is ingesmeerd. Dit mag bij de meeste fantooms niet. Het item is dus niet als scoringsitem opgenomen. Het pessarium wordt schuin ingebracht ten opzichte van de lengte as van de uitwendige genitalia, waarbij er speciaal op wordt gelet dat urethra en clitoris niet worden geraakt. Als bij controle door observator de ring niet goed zit (soms lukt dat niet bij bepaalde fantomen), vraag dan toelichting aan de kandidaat hoe de ring behoort te zitten. Criteria: 1. voorzijde achter symfyse; 2. achterzijde in de fornix posterior; 3. een vingermarge tussen vaginawand en pessarium; 4. portio bevindt zich binnen ringvorm.

Item 3

Vraag zelf aan de kandidaat welke instructies hij geeft voor controle. Zowel even laten lopen en persen, als een dag uitproberen, is goed. Wanneer de vrouw de benen over elkaar slaat of hurkt mag zij het pessarium niet voelen. Als zij pijn voelt bij zitten, zit het pessarium zeker niet goed. Na twee weken eerste controle en vervolgens iedere drie maanden (NB. leerboek obstetrie en gynaecologie schrijft dat van oudsher het pessarium om de drie maanden gereinigd of verwisseld moet worden, maar of daarvan een preventieve werking uitgaat valt te betwijfelen, leerboek Lammers noemt nog wel de twee weken en drie maanden).

Item 4

Bij het verwijderen van het pessarium wordt in principe de omgekeerde volgorde gehanteerd als bij het inbrengen. Het pessarium dient huishoudelijk gereinigd te worden, eventueel m.b.v. een borsteltje. Met of zonder zeep is beide goed.

Scoringslijst bij toetsstation Aanmeten en controle ringpessarium

Toetsdatum:

Patiënt

Observator

Kandidaat

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
--	----------------	----------------	----------------

1. Aanmeten

Meet m.b.v. toucherende vinger de afstand van de overgang vulva-
vagina tot in de fornix posterior (in mm)

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Kiest een pessarium met een niet te grote diameter.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Gebruikt handschoenen.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Plaatsen

Vraagt patiënt even te persen.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Brengt pessarium schuin in.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Roteert de ring met de achterste commissuur als draaipunt.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Plaatst de ring in dwarse stand, waarbij voorste rand achter de symfyse
komt.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Voelt of de ring voldoende ruimte laat.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

3. Controle of pessarium goed zit

Laat vrouw even lopen, persen, hurken of dag lang pessarium
uitproberen.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Spreekt controle af na ongeveer twee weken.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Als ring goed zit iedere drie maanden controle.

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

niet fout goed
gedaan gedaan gedaan

4. Controle en schoonmaken

Verwijdert pessarium op correcte wijze.	☐	☐	☐
Maakt het pessarium huishoudelijk schoon.	☐	☐	☐
Inspecteert de vagina op defecten met speculum	☐	☐	☐

Benodigde tijd: minuten

Algemene indruk: Zeer slecht Slecht Matig Goed Zeer goed

Opmerkingen:

.....

.....

.....

.....